



Resim Ahmet Köksal

Tükenmeyen Fikret Mualla

SON yıllarda açık artırmalarla, sergilerle ilgi çeken ressamlarımız arasında **Fikret Mualla**'nın adı sık sık gündeme gelmektedir. 2 Ekim'de Portakal Sanat ve Kültür Evi'nde yapılan bir "gece müzayede"sinde Fikret Mualla'nın 1940-1958 yıllarında Fransa'da yaptığı -M.Pauc koleksiyonundan gelen- 61 tablosu satışa çıkarılmıştı. Bunlar arasında "**Bar**" adlı tablo 74 milyon, "**Sokak**" tablosu 60 milyon, "**Sokakta**" ise 57 milyon liraya satılmıştı. Bugünlerde Beyoğlu Garantî galerisinde özel koleksiyonlardan derlenmiş retrospektif nitelikli bir toplamın yanı sıra Bebek Kile galerisinde **Jacqueline Quillere** koleksiyonundan çıkmış elliye yakın tablo sergilenmekte. Bir süredir sanatçının resim piyasasında yapıtlarının giderek çoğalması, bunlar çevresinde spekülasyonlara elverişli bir ortam yaratmakta, bunların gerçekliği üzerinde yaygın kuşku uyandırmaktadır.

Geçen hafta Yıldız Üniversitesi öğretim üyesi ressam ve resim eksperî **Faruk Cimok**, son üç dört yılda Türkiye'ye yüzlerce Fikret Mualla imzalı resim sokulduğunu bildirmiş; "Biz Fikret Mualla imzalı tablolara kesinlikle eksperlik yapmıyoruz. Bu tablolara orijinal demek büyük yanılgılara yol açabilir" diyerek kuşkusunu açıklamıştı (*). Bugünlerde yayın ortamına katılan "**Türkiye'de Sanat**" dergisi de ilk sayısında "Fikret Mualla'larınızı Ekspertiz Ettirdiniz mi?" başlığıyla olayı bir soruşturma konusu yapmaktadır. Eleştirmen **Sezer Tansuğ** soruşturmayı şöyle yanıtlıyor:

"Kanımcı Fikret Mualla üzerinde sahte ihtimalinin çok yüksek olduğu spekülasyonlarını kulak ardı etmek mümkün değildir. Ve bu konuda araştırmalar yoğunlaştırılırsa bunların sorumlu kişilere ulaşabileceği de ihtimal dahilindedir."

İş adamı ve koleksiyoncu **Can Has** ise bu konuda araştırmanın gerektiğini ileri sürüyor:

"Bence Fikret Mualla ekspertizi yapılacak en zor ressamlardan birisi. Çünkü uzun süre Paris'te Mme. Angles'in himayesinde resimler yaptığı ve bu resimlerin çoğunun ondan alındığı söyleniyor. Fakat hiç kimse gerçek anlamda Mme. Angles'e gidip Fikret Mualla'nın bu kadar çok resim yapıp yapmadığını ve bunları genellikle ne yaptığını araştırmıyor. Bu araştırma Fransa'da geniş bir biçimde yapılması lazım. Ortaya çıkacak sonuç hem galericiler açısından, hem de koleksiyonerler açısından iyi sonuç verir kanısındayım."

Toulouse-Lautrec, Modigliani, Soutine, Pascin gibi bohem sanatçılar soyunun bir uzantısı sayılan **Fikret Mualla** 1957, 1960, 1964, 1970 yıllarında Paris'te düzenlenen sergileriyle Batılı sanat çevrelerinin ilgisini çekmişti. Ölümünden on yıl sonra 1977'de Paris'te yapılan ilk açık artırmaya çıkarılan 130 tablo, kısa süre sonra yapılan ikinci "müzayede" de resimlerinin tümü satılmış. Sulu-boya, guaş, renkli kalem, mürekkep gibi hafif gereçleri çabuk, hızlı ve grafizme yatkın bir ustalıkla kullanan Fikret Mualla kendine özgü renk ve leke düzeniyle Paris'in günlük yaşamını, sokakları, kahveleri, bistroları, rıhtımları, sirkleri özel yaşamında pek rastlanmayan bir denge ve görsel bütünlükle yansıtmıştı.

Türkiye'de Sanat dergisinin soruşturmasına eleştirmen, galerici, müzayede kurumu yöneticileri ve koleksiyoncuların verdiği yanıtlar Fikret Mualla'nın resimleriyle ilgili söylentilerin pek yabana atılamayacağı gerçeğini ortaya çıkarıyor. Bu resimlere ilişkin sorunlar ekspertiz ve çıkış yeri kaynaklı araştırmaların zorunluluğunu vurguluyor. Sanatçının desen ve guaş tekniğine yatkın resimlerinin taklide elverişli oluşu, yapıtlarının dökümünün belgelenmemiş bulunuşu resim piyasası açısından olduğu kadar izleyiciler, araştırmacılar için de sağlıklı, güvenilir bir ekspertiz çözümünü zorunlu kılmaktadır.

(*) Milliyet, 2 Ekim 1991